

Mötesbok: Nämnden för grundläggande IT-kapacitetstjänster
(2026-02-09)

Nämnden för grundläggande IT- kapacitetstjänster

Datum: 2026-02-09

Plats: Lokal Kusten och Digitalt via teams

Kommentar:

Dagordning

Dagordning

1/26 Fastställande av dagordning

3

Informations- och beslutsärenden

2/26 Verksamhetsuppföljning - Årsredovisning 2025

4

3/26 Information - februari 2026

11

4/26 Budget 2027

12

Övriga frågor

5/26 Övriga frågor

14

Tjänsteskrivelse

2026-01-19

Tekniska nämnden

Diariernr: ITKN-2023/00002

Fastställande av dagordning

Förslag till beslut

Nämnden för grundläggande IT-kapacitetstjänster fastställer sammanträdet dagordning.

Ärendebeskrivning

Eventuella ändringar i nämndens föredragningslista noteras.

Tjänsteskrivelse

2026-01-19

Nämnden för grundläggande
IT-kapacitetstjänster

Diariennr: ITKN-2023/00003

Verksamhetsuppföljning - Årsredovisning 2025

Förslag till beslut

Nämnden för grundläggande IT-kapacitetstjänster beslutar

att godkänna ITKNs årsrapport för 2025, tillika nämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till december 2025.

att godkänna ITKNs uppföljning av internkontrollplan 2025.

att den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsåret samt utfallet för 2025 inkl. uppföljning av internkontrollplan redovisas.

Årsrapporten delges även till kommunstyrelsen i Umeå kommun för perioden januari till december 2025 och är utformad i enlighet med kommunstyrelsens anvisning.

Beslutsunderlag

Årsrapport för perioden jan-dec 2025

Rapportering av intern kontroll för perioden jan-dec 2025

Beredningsansvariga

Mattias Wallmark, Verksamhetschef Digital omställning och IT

Beslutet ska skickas till

Umeå kommun (KS diarium och SLK Ekonomi och styrning)

Skellefteå kommun

Vännäs kommun

IT-kapacitetsnämndens rapport till KS, januari–december 2025

Verksamhetsuppföljning

Nämndens grunduppdrag

IT-kapacitetsnämnden är gemensam för Umeå, Vännäs och Skellefteå kommuner. Nämnden har ansvar för lagring, virtualisering och backup för kommunernas IT-verksamhet. Umeå kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i Umeå kommuns organisation.

IT-kapacitetsnämnden	Bedömning av nämndens grunduppdrag
IT-kapacitetsnämnden ska - medföra en kostnadseffektiv IT-drift för alla parter - optimalt använda resurser och kompetens - säkerställa hög kvalitet i levererade tjänster	I hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Grunduppdraget utförs inom ramen av ordinarie processer för Umeå kommuns IT-driftverksamhet och IT-säkerhetsorganisation. Genom att nyttja skalbarheten i dessa strukturer kan IT-tjänsterna levereras på ett effektivt, säkert och likvärdigt sätt till de anslutna kommunerna Vännäs, Skellefteå och Umeå. Uppdraget att använda resurser och kompetens optimalt anses uppfyllt.

Kostnaderna fördelas genom en fördelningsnyckel som är baserad på kommunernas faktiska nyttjande av kapaciteten. Nyttjandet läses av en gång per år i slutet av oktober inför kommande budget. Under året har vi fått i uppdrag att göra en jämförelse med externa leverantörer för att se hur kostnaderna står sig. Nämnden ligger bra till och vi uppfyller med god marginal uppdraget att IT-driften ska vara kostnadseffektiv. Uppdraget att IT-driften ska vara kostnadseffektiv anses uppfyllt.

Tillgängligheten på nämndens IT-kapacitet för år 2025 var 100%. Inga oplanerade avbrott har skett. Uppdraget att säkerställa hög kvalitet i levererade tjänster anses uppfyllt.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

IT-driftmiljön förvaltas och vidareutvecklas löpande för att vara modern, skalbar och säker. Hårdvara byts ut vart femte år. Övervakning och uppdateringar utförs löpande under året. I

händelse av oplanerat driftavbrott hanteras dessa enligt Umeå kommuns processer och rutiner för återställning av IT-tjänst.

Under 2025 har följande genomförts:

- Upphandling av backuphårdvara har genomförts och ny utrustning är installerad.
- Planering och förberedelser för upphandling och kommande införande av datacenterswitchar (corenät)
- Tecknat avtal för backup av Microsoft 365 och EntraID med införande under 2026
- Förberedande arbete för att göra en gemensam upphandling av en säkerhetscentertjänst (Security Operations Center – SOC)
- Påbörjat behovsanalys och omvärldsbevakning av alternativ för virtualiseringsplattformen VMware som under 2025 fick en stor prisökning

Nämndens arbete med inriktningsmål och program

IT-kapacitetsnämnden omfattas inte av Umeå kommuns inriktningsmål och program.

Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige

IT-kapacitetsnämnden har inga tilläggsuppdrag.

Personaluppföljning

IT-kapacitetsnämnden har ingen egen personal och omfattas inte av de personalpolitiska målen.

Ekonomiuppföljning

Budgetavvikelse, utfall i år och föregående år

Inför 2025 fick vi signaler att licenskostnaden för VMware, alltså produkten som används för att skapa och underhålla virtuella servrar, skulle öka markant. Detta informerades också IT-kapacitetsnämnden om i samband med budgetbeslutet. Det var vid det tillfället inte känt hur mycket priset skulle stiga så i budgetarbetet gjordes ett antagande om ca 300% dyrare.

Under T1 har det framkommit att kostnaden är klart högre än befarat, totalt drygt 600% dyrare licenser, som slog igenom från 1 april. Bakgrunden är ett företagsuppköp av VMware där den nya ägaren utöver generell prisökning också gjort om prismodellen, vilket påverkar oss negativt.

Inom nämndsamarbetet har Skellefteå tillsammans med Vännäs och Umeå tillsatt en arbetsgrupp för att utreda om och hur vi skulle kunna byta ut hela eller delar av VMware-miljön till en annan produkt. Målsättningen är att detta ska vara klart inför licensförnyelsen 31 mars 2026.

Den tillkommande kostnaden som inte är budgeterad uppgår till totalt 569 tkr med följande kostnadsökning per kommun

- Umeå 284 tkr
- Skellefteå 257 tkr
- Vännäs 28 tkr

Umeås andel av underskottet belastas av tekniska nämnden.

(mnkr med en decimal)	Budget 2025	Utfall 2025	Budget-avvikelse 2025	Utfall 2024	Budget-avvikelse 2024	Prognos vid rapport jan-aug 2025	Prognos-avvikelse
Verksamhetens intäkter	8,8	9,4	0,6	-8,8	-3,5	9,4	0,0
Verksamhetens kostnader	-8,8	-9,4	-0,6	-8,8	3,5	-9,4	0,0
Verksamhetens nettokostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Investeringar

Nämnden har ingen egen investeringsbudget

(mnkr med en decimal)	Budget 2025	Utfall 2025	Budget-avvikelse 2025	Utfall 2024	Prognos vid rapport jan-aug 2025	Prognosavvikelse
Verksamhetens nettoinvesteringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Riskanalys

Nämnd: ITKN-nämnden
Upprättad: 2024-11-11
Beslutad:

Steg 1 - Riskinventering ska nämnden vara direkt delaktig i			Steg 2 - Riskvärdering ska nämnden vara direkt delaktig i			
Kontrollområde	Identifierad risk	Nr	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Rekommenderad riskhantering
Säker miljö	Intrång i driftsmiljön orsakar skada för kommunerna	R1	Mindre sannolik	Allvarlig	4	Reducera risk
Kostnadseffektivitet	Heterogen och därför ineffektiv driftmiljö	R2	Osannolik	Kännbar	3	Acceptera risk
Kostnadseffektivitet	Stora behov av inköp av dyra konsulttjänster pga avsaknad av egen kompetens	R3	Osannolik	Kännbar	3	Acceptera risk
Kostnadseffektivitet	Avsaknad av supportavtal på maskinvara eller programvara	R4	Osannolik	Allvarlig	4	Reducera risk
Optimalt användande av resurser	För hög grad av personberoende bland personalen som sköter driften upp till virtualiseringsnivån	R5	Osannolik	Kännbar	3	Acceptera risk
Optimalt användande av resurser	Heterogen och ineffektiv driftmiljö	R6	Osannolik	Kännbar	3	Acceptera risk
Hög kvalite av levererade tjänster	Driftstopp	R7	Osannolik	Allvarlig	4	Reducera risk
Hög kvalite av levererade tjänster	Information går förlorad	R8	Osannolik	Allvarlig	4	Reducera risk
Hög kvalite av levererade tjänster	Kommunikationen med drifthallen bryts	R9	Mindre sannolik	Allvarlig	6	Reducera risk
Lagar och regler	Brott mot LOU	R10	Osannolik	Allvarlig	3	Acceptera risk
					0	

Internkontrollplan 2025

IT-nämnden							
Steg 3 - Nämndsansvarig chef tar fram förslag som beslutas av nämnd				Steg 4 - Uppföljning			
Nr.	Inriktning för riskhantering från nämnd	Åtgärd	Ansvarig	Återrapporteras	T1	T2	T3
R1	Reducera risk	Tekniska skyddslösningar som består av både programvaruprodukter och design av maskinvarumiljön måste ständigt utvärderas för att minska risken för intrång	Enhetschef Driftstöd Umeå kommun	Vid behov	Vi ser kontinuerligt över detta.	Vi har under T2 implementerat ny brandvägg för att täcka upp ökat behov av lagning (byttes även av åldersskäl)	Vi har uppgraderat coreswitchar till nyaste supporterade version. Inköp av backuplicenser för Entraid samt M365.
R4	Reducera risk	Supportavtal tecknas för bedömd livslängd för samtliga maskinvaror och programvaror som används	Enhetschef Driftstöd Umeå kommun	Vid behov	Under T1 har vi signerat ny ettårsavtal med VMware.	Byte av brandvägg har utförts. Vi ser även över datacenterswitcharna .	Förlängt supportavtalet med VEEAM backuplösning. Köpt supportavtal för tekniskt dokumentationssystem (Hudu)
R7	Reducera risk	Hela driftmiljön är designad med redundans i server, lagring, backup, kylning, släcksystem och kraftförsörjning	Enhetschef Driftstöd Umeå kommun	Vid behov	Fortsätta återkommande tester för redundans görs, fysiska åtgärder görs i hallarna för att förbättra kontinuerligt	Fortsätta återkommande tester för redundans görs, fysiska åtgärder görs i hallarna för att förbättra kontinuerligt	Fortsätta återkommande tester för redundans görs, fysiska åtgärder görs i hallarna för att förbättra kontinuerligt.
R8	Reducera risk	Lagring och backup är designad med redundans för att undvika att information går förlorad	Enhetschef Driftstöd Umeå kommun	Vid behov	Implementering av ny backuphårdvara som även säkerställer det som kallas immutablebackup (backuper som ej går att korruptera i efterhand)	Fortsatt implementering av backuphårdvara och städning av gamla backuperna.	Utköping av backuplagring som säkerställer tillgänglighet.
R9	Reducera risk	Kommunikationen mellan de olika kommunerna sker i en kommunikationslösning som har redundans med avseende på anslutning till Umeås drifthall och redundanta kommunikationsvägar i Acnets fibernät	Enhetschef Driftstöd Umeå kommun	Vid behov	Vi hjälper AC-net med upphandling av internetkapacitet som påverkar alla kommuner i Västerbotten.	Fortsatt arbete med att vara stöd för AC-net. Vi ser även över hårdvara i hallarna som krävs för kommunikationen inom hallarna och externt till Skellefteå & Vännäs	Fortsatt arbete med att vara stöd för AC-net. Upphandling av hårdvara för kommunikation mellan hallarna samt ny fiberdragning mellan hallarna. Vi har dialog med Vännäs angående redundant fiberdragning.

Definitioner

Riskinventering/riskanalys

Sannolikhet	Definition
Osannolik	- praktisk taget obefintlig risk att fel uppstår
Mindre sannolik	- mycket liten risk att fel uppstår
Möjlig	- det finns en möjlig risk att fel uppstår
Sannolik	- det är mycket troligt att fel uppstår

Konsekvens	Definition
Försumbar	- konsekvensen av ett fel är obetydlig för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter
Lindrig	- konsekvensen av ett fel är liten för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter
Kännbar	- konsekvensen av ett fel uppfattas som besvarande för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter
Allvarlig	- konsekvensen av ett fel är så stor att felet inte får uppstå

Riskhantering

Riskvärde	Rekommendation till hur risken ska hanteras
12-16	Minimera risk
4-11	Reducera risk
1-3	Acceptera risk

Tjänsteskrivelse

2026-01-19

Nämnden för grundläggande
IT-kapacitetstjänster

Diariennr: ITKN-2023/00004

Information - februari 2026

Förslag till beslut

Nämnden för grundläggande IT-kapacitetstjänster har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Mattias Wallmark, Verksamhetschef Digital omställning och IT informerar om nuläget och samverkan gällande IT-driften.

Beredningsansvariga

Mattias Wallmark, Verksamhetschef Digital omställning och IT

Tjänsteskrivelse

2026-01-30

Nämnden för grundläggande
IT-kapacitetstjänster

Diariennr: ITKN-2025/00002

Budget 2027

Förslag till beslut

Nämnden för grundläggande IT-kapacitetstjänster beslutar att överlämna förslag till budget för 2027.

Ärendebeskrivning

Inom ramen för Umeå kommuns planeringsprocess har stadsledningskontoret arbetat fram förslag till planeringsdirektiv för 2026 samt plan för 2027-2029. De gemensamma nämnderna är undantagna från den ordinarie yttrandeprocessen.

I och med att nämnden endast beslutade om budget 2026 på förra sammanträdet har nu ett förslag till budget för 2027 tagits fram.

Beslutsunderlag

ITKN - Budget 2027

Beredningsansvariga

Mattias Wallmark, Verksamhetschef Digital omställning och IT

Beslutet ska skickas till

Umeå kommun, KS diarium och SLK Ekonomi

Skellefteå kommun

Vännäs kommun

IT-nämnden - Budgetförutsättningar 2027

Inför yttrande på planeringsdirektiv 2026 hade vi kännedom om att kostnaderna för virtualiseringsplattformens licenser drastiskt skulle öka men det var inte känt hur mycket. När vi fick underlaget från leverantören stod det klart att kostnaden steg med över 1.500 tkr per år, mer än 600% ökning. Detta fick delvis genomslag redan 2025 men till fullo 2026. Under 2025 var förhoppningen att hitta en alternativ teknisk lösning för att minska kostnaden men inför 2026 har ett sådant alternativ inte kunnat införas.

Under hösten 2025 arbetade Skellefteå, Vännäs och Umeå gemensamt fram ett förslag för att komplettera backuplösningen att omfatta också Microsoft 365 för att minska riskerna i händelse av större incident. Förslaget fick gehör i nämnden och budgeten för 2026 kompletterades med inköp av hårdvara för att täcka behoven av lagring och backup.

Leverantören för den redan kraftigt fördyrade licensen för virtualiserings-plattformen har aviserat att den licensform vi har idag inte längre går att köpa och hänvisar till ett alternativ som ytterligare ökar kostnaden, från 1.800 tkr till i värsta fall 3.500 tkr. Arbetet att utvärdera alternativ har fortsatt och är i slutskedet för att kunna ta ställning till ett eventuellt byte. I budgeten tar har vi tagit med listpris för den licens vi är hänvisade till men har förhoppning att inrymma ett byte under 2026 för att minska kostnaden från 2028.

För att klara det ökade behovet av lagring behöver nämnden investera i ytterligare hårdvara.

Redovisning av tid som lagts av IT-infrastrukturspecialister inom ramen för nämndsarbetet har visat att vi redan 2026 lägger motsvarande 2 heltider mot budgetens 1,5 heltider. Inför 2027 har detta korrigerats med drygt 400 tkr.

Hårdvara som upphandlades 2025 blev betydligt billigare än tidigare estimat vilket påverkat kostnaderna positivt. På totalen blir det däremot en kraftig ökning utifrån ovan nämnda faktorer.

Tabell: Budget 2027 och driftbidrag per kommun

Kommun	Budget 2026	Budget 2027
Umeå	8 615,5	10 618,8
Skellefteå	5 294,6	6 662,2
Vännäs	725,0	872,1
Budget total	14 635,1	18 153,1

Denna behandling '5/26 Övriga frågor' har inget tjänsteutlåtande.